



BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

# BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul X nr.116

August 2007

## Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluție mixtă a principalilor indicatori în luna august 2007 .....	2
<i>Evoluția producției</i>	- Probabilitate scăzută de revigorare a producției .....	3
<i>Stocuri</i>	- Temperare a acumulării stocurilor de produse finite; dimensiune normală a stocurilor de materii prime .....	6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Evoluția cursului de schimb – principala cauză de limitare a producției .....	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Tendință ușor descendentă a numărului de salariați .....	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Posibilă stabilitate a prețurilor de producție .....	9
<i>Investiții</i>	- Temperare a dinamicii investițiilor.....	10
<i>Profitabilitate</i>	- Creștere a ratei profitabilității .....	11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i> .....		12
<i>Precizări metodologice</i> .....		16

*Tendințe  
generale*

### *Evoluție mixtă a principalilor indicatori în luna august 2007*

Rezultatul sondajului de conjunctură realizat de BNR pentru luna august relevă expectații divergente asupra principalilor indicatori economici din industrie și construcții.

Producția nu își va relua dinamica pozitivă, existând chiar posibilitatea unei ușoare reduceri de volum, în condițiile în care soldul conjunctural<sup>1</sup> a consemnat, pentru prima oară în ultimele 12 luni, o valoare negativă (-6 la sută). Cauza majoră a acestei evoluții pare a fi însă de natură sezonieră – derularea perioadei de concedii. O traiectorie similară este anticipată și în privința portofoliului total al comenzilor, o contribuție în acest sens revenind, și în luna august, cererii pentru export.

Traectoria stocurilor de produse finite se va menține crescătoare, însă reducerea de 2,8 ori a soldului conjunctural pozitiv (+9 la sută) indică probabilitatea unei încetiniri de ritm. În privința disponibilului de materii prime, circa 95 la sută dintre participanții la sondaj estimează încadrarea în limite normale.

Principali factori de frânare a bunei desfășurări a procesului de producție rămân evoluția cursului de schimb (invocată de 21 la sută dintre respondenți), insuficiența cererii, blocajul financiar, nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare.

Numărul de salariați va continua să se diminueze ușor, dat fiind nivelul negativ al soldului conjunctural (-5 la sută). Circa 53 la sută dintre participanții la sondaj preconizează o dimensiune stabilă a personalului angajat.

În luna august, circa 83 la sută dintre respondenți nu întrevăd modificări ale prețurilor de producție.

Investițiile vor înregistra o nouă încetinire de ritm, sugerată de reducerea soldului conjunctural pozitiv de la 10 la 1 la sută. Rata profitabilității se va plasa în continuare pe o traiectorie ascendentă, în condițiile în care soldul conjunctural s-a situat din nou la un nivel relativ ridicat (+23 la sută).

---

<sup>1</sup> Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

**Probabilitate scăzută de revigorare a producției****Evoluția  
producției**

Estimările referitoare la evoluția portofoliului total al comenzilor în luna august rămân pesimiste, existând posibilitatea unei ușoare restrângerii de volum față de intervalul precedent. Rezultatul este sugerat de accentuarea valorii negative a soldului conjunctural (până la -8 la sută), datorată în principal reducerii la un sfert din total a ponderii opiniilor favorabile. Circa o treime dintre respondenți anticipează diminuarea indicatorului, în timp ce 42 la sută nu întrevăd modificări ale acestuia comparativ cu luna anterioară.

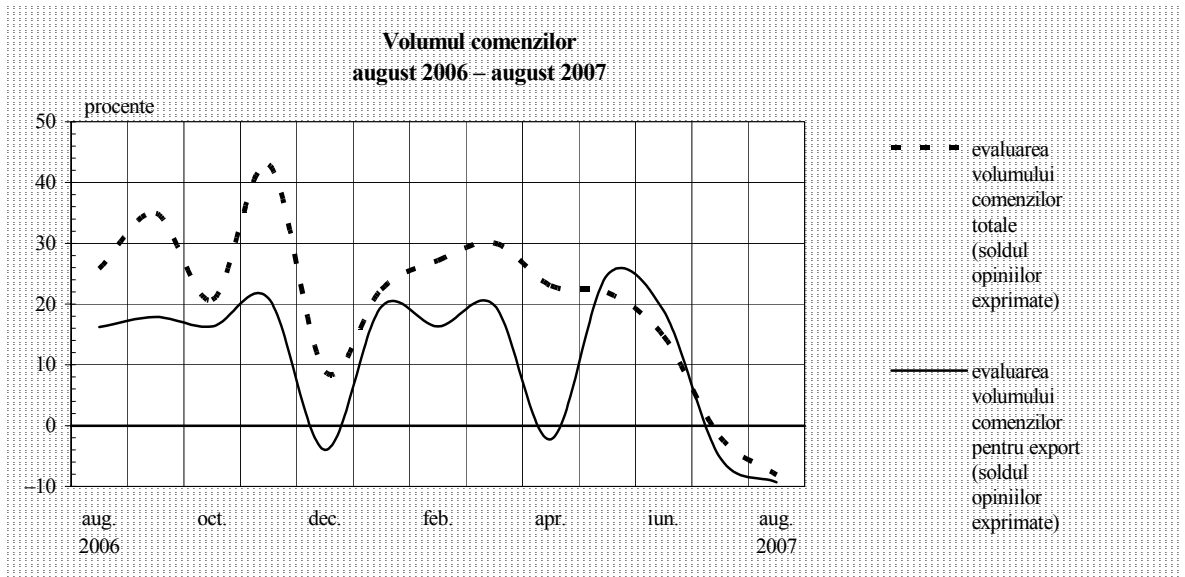
În afară de continuarea restrângerii cererii adresate companiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: -64 la sută), la deteriorarea perspectivei asupra portofoliului total al comenzilor contribuie și inversarea așteptărilor respondenților din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și, în măsură mai mică, a celor din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi (soldurile conjuncturale variază între -34 și -96 la sută). Tendința descendentă va fi parțial contrabalansată de menținerea expectațiilor pozitive în sectorul construcțiilor și în industria alimentară, a băuturilor și a produselor din tutun (+39, respectiv +56 la sută), de revigorarea așteptărilor din industria materialelor de construcții (+60 la sută), dar și de întreruperea declinului cererii de mijloace de transport, ramură care estimează în proporție de 82 la sută un volum constant.

<b>Evoluții</b>	<b>Iul. 2007</b>	<b>Aug. 2007</b>
Producția	↗	↘
Comenzi noi - total, din care:	↘	↘
Comenzi noi pentru export	↘	↘
Gradul de utilizare a capacităților de producție	82%	76%

Comenzile pentru export vor înregistra o evoluție similară celei anticipate pentru portofoliul total, soldul opiniilor coborând la -9 la sută (față de -5 la sută în luna iulie). Variantele extreme de răspuns au deținut 15 și respectiv 24 la sută din totalul opiniilor, în timp ce 42 la sută dintre respondenți au estimat stabilitatea indicatorului.

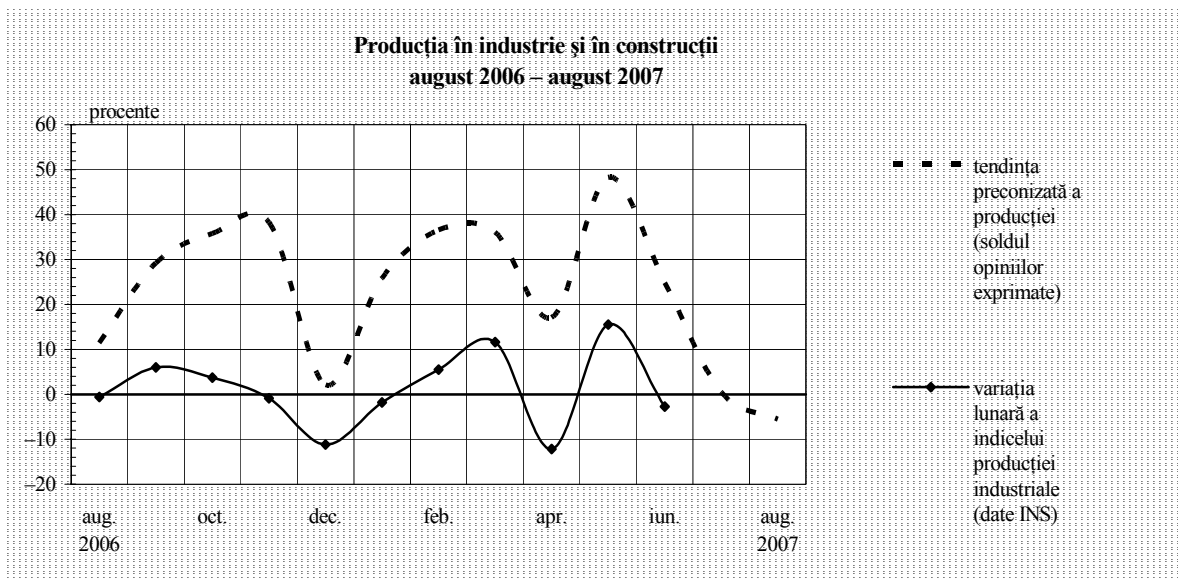
Ramurile industriale cu contribuția cea mai importantă la reducerea volumului de comenzi externe sunt cele enumerate în cazul portofoliului total, soldurile conjuncturale variind între -30 și -96 la sută. Indicatorul va înregistra o traiectorie crescătoare în industria materialelor de construcții, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice și industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (soldurile pozitive ale opiniilor sunt cuprinse între 30 și 49 la sută).

*Restrângere ușoară a volumului comenzilor*



Nici în privința producției nu se întrevăde o reluare a dinamicii pozitive, existând chiar posibilitatea unei ușoare reduceri de volum, în condițiile în care soldul conjunctural a consemnat, pentru prima oară în ultimele 12 luni, o valoare negativă (-6 la sută). Evoluția poate fi însă atribuită, în bună măsură, derulării perioadei de concedii. Variantele extreme de răspuns au reprezentat 29 și respectiv 35 la sută din totalul opiniilor, iar 36 la sută dintre participanții la sondaj întrevăd un volum neschimbat al producției comparativ cu luna iulie.

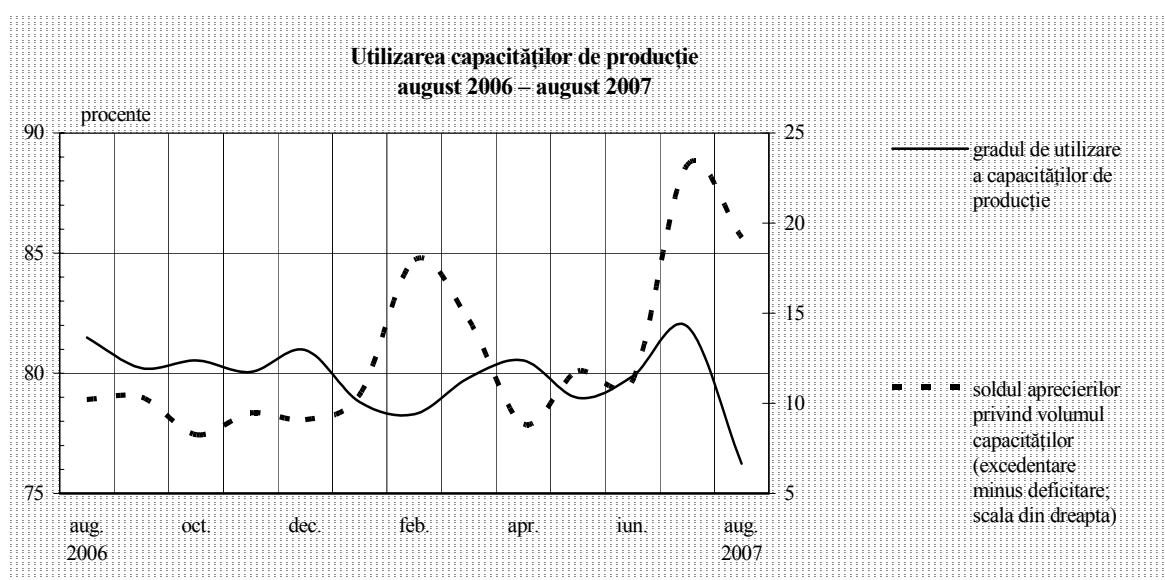
*Scădere ușoară a producției*



Estimări pesimiste au fost formulate și în luna august de managerii din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria mijloacelor de transport și din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde, unde soldurile conjuncturale au variat între -32 și -64 la sută. O perspectivă nefavorabilă se conturează și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, dar

și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi, ramuri pentru care soldul conjunctural a fost de -90, respectiv -96 la sută. Extinderi ale volumului activității sunt mai probabile în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, în industria materialelor de construcții și în sectorul construcțiilor (solduri conjuncturale cuprinse între +41 și +58 la sută).

Scăderea sezonieră a dinamicii producției se va reflecta în diminuarea gradului de utilizare a capacităților, estimările pentru luna august indicând un nivel de 76 la sută (față de 82 la sută în iulie). Rezultatele cele mai modeste sunt anticipate în industria mijloacelor de transport (36 la sută), dar și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde, în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi (în ultimele trei ramuri enumerate, gradul de utilizare a capacităților de producție variază între 67 și 75 la sută).



*Nivel ridicat, dar în scădere, al gradului de utilizare a capacităților de producție*

Pentru luna august, 76 la sută dintre managerii intervievați anticipează un disponibil adecvat al capacităților de producție. Soldul conjunctural a scăzut cu 4 puncte procentuale față de intervalul precedent (până la +19 la sută), atât ca urmare a diminuării până la 21 la sută a ponderii opiniilor referitoare la dotări excedentare, cât și a majorării ușoare a ponderii opiniilor situate la extremitatea opusă (2 la sută).

Capacități suficiente sunt întrevăzute în cazul a 91 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria materialelor de construcții, industria de prelucrare a lemnului, industria extractivă, sectorul construcțiilor și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. Similar lunii iulie, dotări excedentare sunt mai probabile în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (sold conjunctural: +68 la sută în ambele ramuri).

## Stocuri

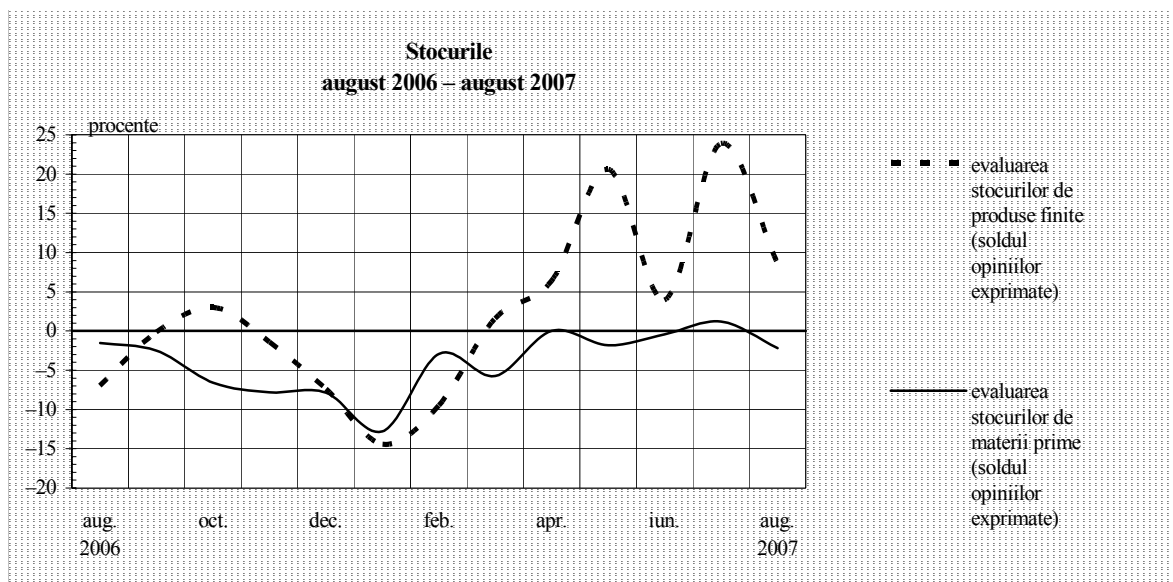
**Temperare a acumulării stocurilor de produse finite;  
dimensiune normală a stocurilor de materii prime**

Traectoria crescătoare a stocurilor de produse finite va continua și în luna august, însă reducerea de 2,8 ori a soldului conjunctural pozitiv (+9 la sută) sugerează o posibilă încetinire a acestui proces. La acest rezultat au contribuit ambele variante extreme de răspuns, acestea reprezentând 26, respectiv 17 la sută din totalul opiniilor formulate. Circa 47 la sută dintre managerii intervievați estimează stabilitatea indicatorului.

Evoluții	Iul. 2007	Aug. 2007
Stocurile de produse finite	↗	↗
Stocurile de materii prime	↗	↘

Acumulări de stocuri sunt preconizate în special în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale: +72, respectiv +43 la sută). Nu se întrevăd modificări față de luna anterioară în 86 până la 100 la sută dintre companiile din sectorul extractiv, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi.

*Frânare  
a dinamicii  
stocurilor  
de produse  
finite;  
disponibil  
normal de  
materii  
prime*



Disponibilul de materii prime se va menține în limite normale, în acest sens pronunțându-se circa 95 la sută dintre participanții la sondaj. Soldul conjunctural pentru intervalul de analiză este marginal negativ (-2 la sută).

Stocuri normale de materii prime sunt estimate de toate companiile din sectorul extractiv, industria mijloacelor de transport, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport, dar și de 96-98 la sută dintre întreprinderile din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal.

*Factori care  
frânează  
producția*

### ***Evoluția cursului de schimb – principala cauză de limitare a producției***

Similar perioadei anterioare, elementul cu cel mai puternic impact restrictiv asupra activității din sectoarele economice analizate îl constituie aprecierea monedei naționale, în acest sens pronunțându-se 21 la sută dintre participanții la sondaj. Ramurile cele mai afectate rămân industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (în proporție de 68 la sută) și industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (44 la sută).

Cererea insuficientă constituie un alt factor restrictiv (în opinia a 18 la sută dintre respondenți). Acțiunea acestuia va fi mai vizibilă în 35 până la 70 la sută dintre companiile din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde și din sectorul construcțiilor. În acest din urmă caz, facem din nou precizarea că nu se poate vorbi despre un potențial scăzut al pieței de profil, ci mai degrabă despre efectul descurajant indus asupra posibililor investitori de nivelul deosebit de ridicat al prețurilor.

O altă cauză de frânare a producției va fi blocajul financiar, invocat de 7 la sută dintre respondenți. Influența acesteia va fi resimțită mai ales de întreprinderile din construcții, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și sectorul extractiv (proporțiile variază între 25 și 56 la sută).

Activitatea economică va fi negativ influențată și de nivelul ridicat al dobânzilor bancare (în opinia a circa 5 la sută dintre managerii intervievați). Principalele ramuri afectate vor fi industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și sectorul construcțiilor (în proporție de 29 și respectiv 34 la sută).

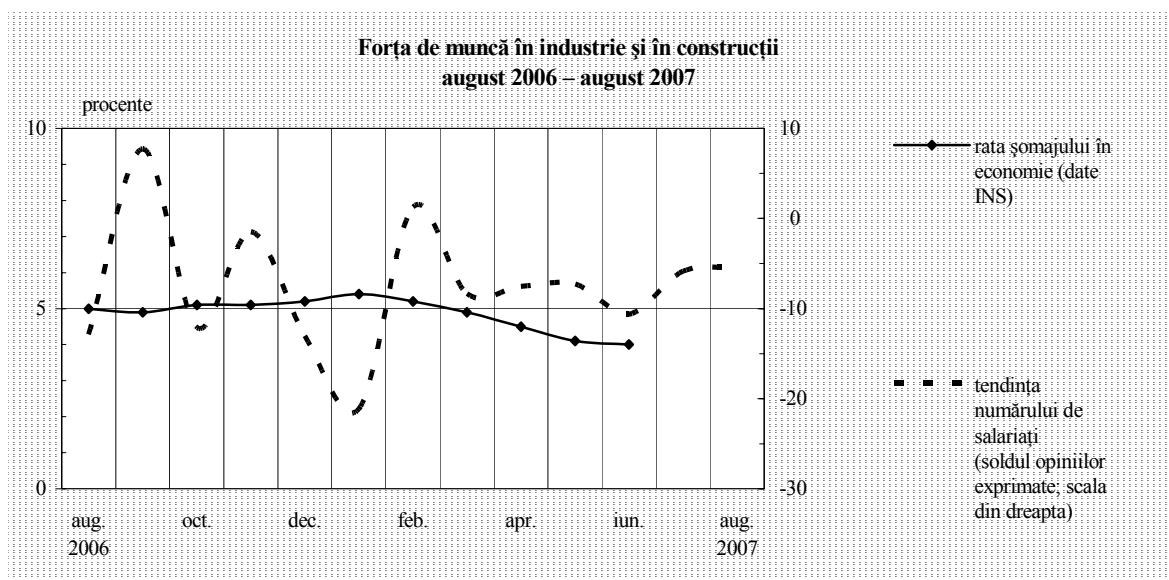
Utilizarea  
forței  
de muncă

### ***Tendință ușor descendentă a numărului de salariați***

Circa 53 la sută dintre managerii intervievați estimează stabilitatea numărului de salariați în luna august. Soldul conjunctural a continuat să se plaseze în plaja valorilor negative (-5 la sută), sugerând posibilitatea unei ușoare restrângeri a dimensiunii personalului angajat (variantele extreme de răspuns au reprezentat 21, respectiv 26 la sută din totalul opiniilor).

Nu se întrevăd modificări ale numărului de salariați îndeosebi în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport și în industria mijloacelor de transport (ponderile răspunsurilor de acest tip variază între 83 și 99 la sută). Noi disponibilizări sunt anticipate în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (deși reducerea la jumătate a soldului conjunctural negativ, până la -36 la sută, sugerează încetinirea acestui proces), în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, în sectorul extractiv și în industria materialelor de construcții, ramuri care au înregistrat solduri conjuncturale cuprinse între -42 și -68 la sută. Angajări de personal sunt mai probabile în sectorul construcțiilor (+41 la sută).

Diminuare  
ușoară  
a numărului  
de salariați



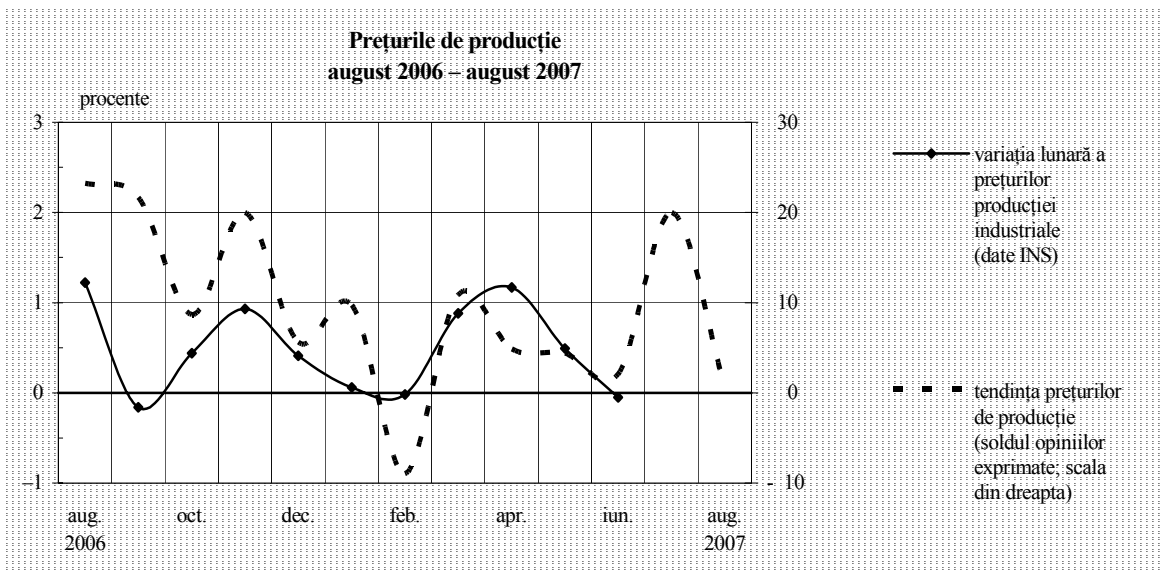


<i>Prețuri de producție</i>
---------------------------------

***Posibilă stabilitate a prețurilor de producție***

În luna august, prețurile practicate de companiile din sectoarele economice analizate nu vor suferi modificări în opinia a 83 la sută dintre respondenți. Soldul conjunctural este ușor pozitiv (+1 la sută).

Nu se întrevăd variații de preț în cazul tuturor companiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport, dar și în 94 până la 98 la sută dintre companiile din industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte, industria materialelor de construcții, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și din industria mijloacelor de transport. Majorări de prețuri sunt mai probabile în sectorul extractiv și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale: +21, respectiv +25 la sută), iar reduceri – în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale: -43, respectiv -60 la sută).



*Stabilitate  
a prețurilor  
de producție*

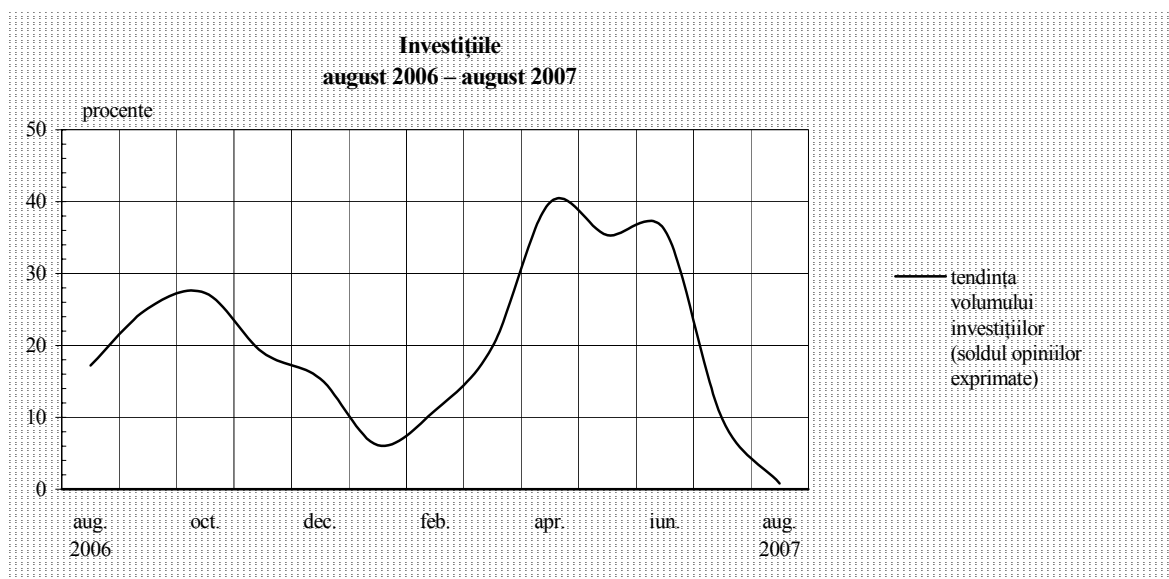
## Investiții

*Temperare a dinamicii investițiilor*

În luna august, acumulările de capital vor înregistra o nouă încetinire de ritm, sugerată de reducerea soldului conjunctural pozitiv de la 10 la 1 la sută. Fiecare variantă extremă de răspuns deține aproximativ o pătrime din numărul total al opiniilor, în timp ce circa 51 la sută dintre respondenți estimează stabilitatea investițiilor.

Dinamica în scădere a investițiilor va fi determinată în principal de inversarea perspectivei din industria mijloacelor de transport (sold conjunctural: -37 la sută), de posibila frânare a dinamicii indicatorului din companiile cu activitate de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (soldul conjunctural pozitiv s-a înjumătățit față de intervalul anterior, ajungând la 35 la sută), dar și de continuarea restrângerii cheltuielilor de capital în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold al opiniilor: -64 la sută). Creșteri ale efortului investițional sunt preconizate în industria de prelucrare a lemnului, sectorul extractiv și în industria materialelor de construcții (solduri conjuncturale cuprinse între +38 și +47 la sută). Stabilitatea indicatorului este anticipată de 94 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

*Dinamică  
mai slabă a  
investițiilor*

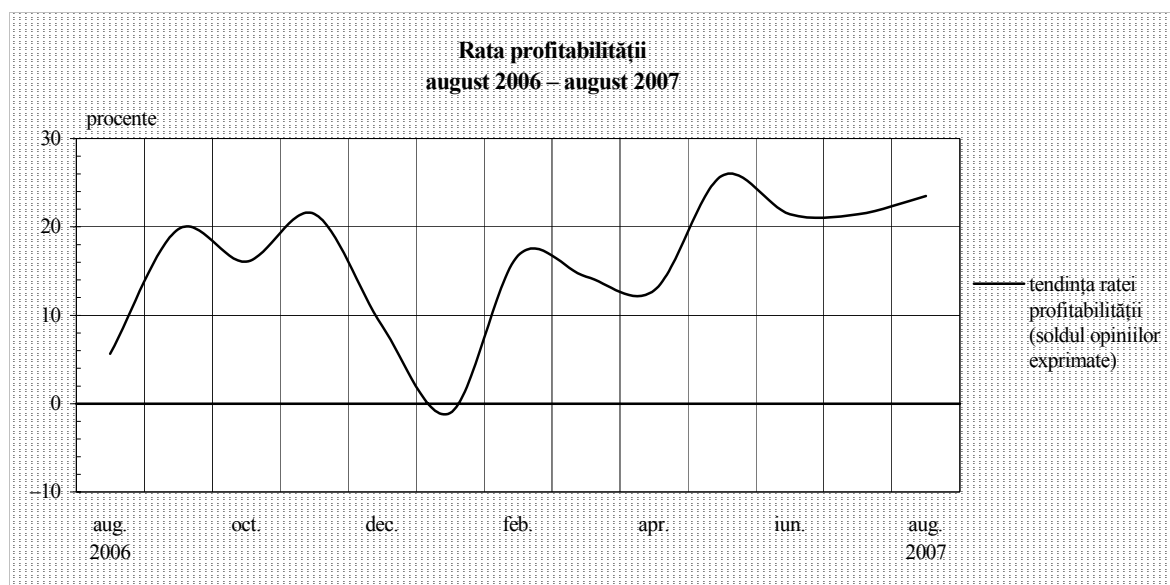


## Creștere a ratei profitabilității

**Profitabilitate**

În luna august, rata profitabilității își va menține traiectoria crescătoare, în condițiile în care soldul conjunctural s-a situat din nou la un nivel relativ ridicat (+23 la sută). Circa o treime dintre participanții la sondaj au estimat majorarea indicatorului, iar 10 la sută au formulat un răspuns pesimist. Nu se întrevăd modificări comparativ cu luna iulie, în opinia a 56 la sută.

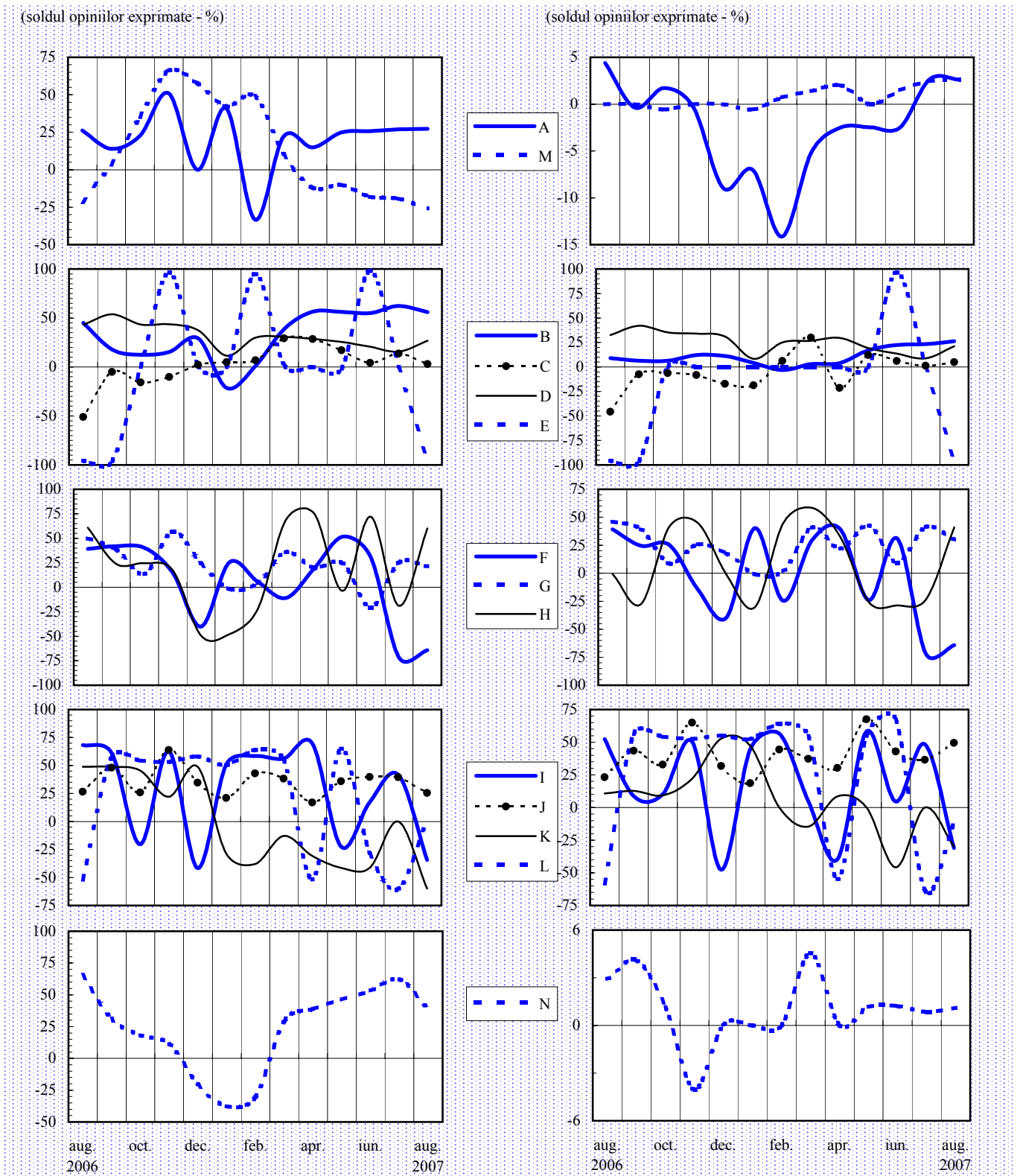
Performanțe în creștere vor continua să fie consemnate în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în sectorul construcțiilor (solduri conjuncturale: +72, respectiv +53 la sută). O diminuare a ratei profitabilității este mai probabilă în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi (-60, respectiv -96 la sută). Indicatorul se va menține neschimbat în opinia a 74-80 la sută dintre companiile din industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții și din industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte.



*Creștere  
a ratei  
profitabilității*

**Evaluarea volumului comenzilor totale**

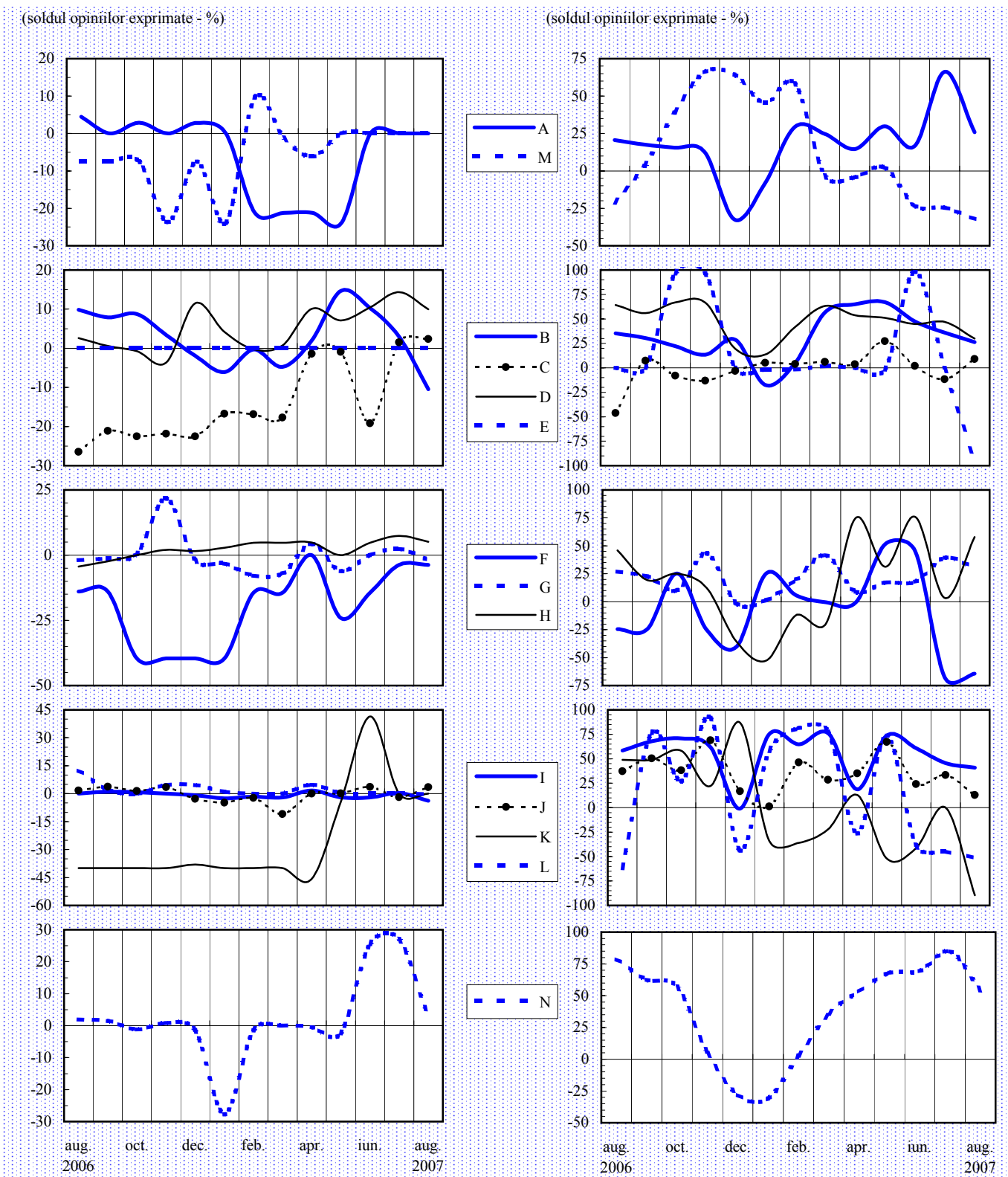
**Evaluarea volumului comenzilor pentru export**



**Notă:** Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

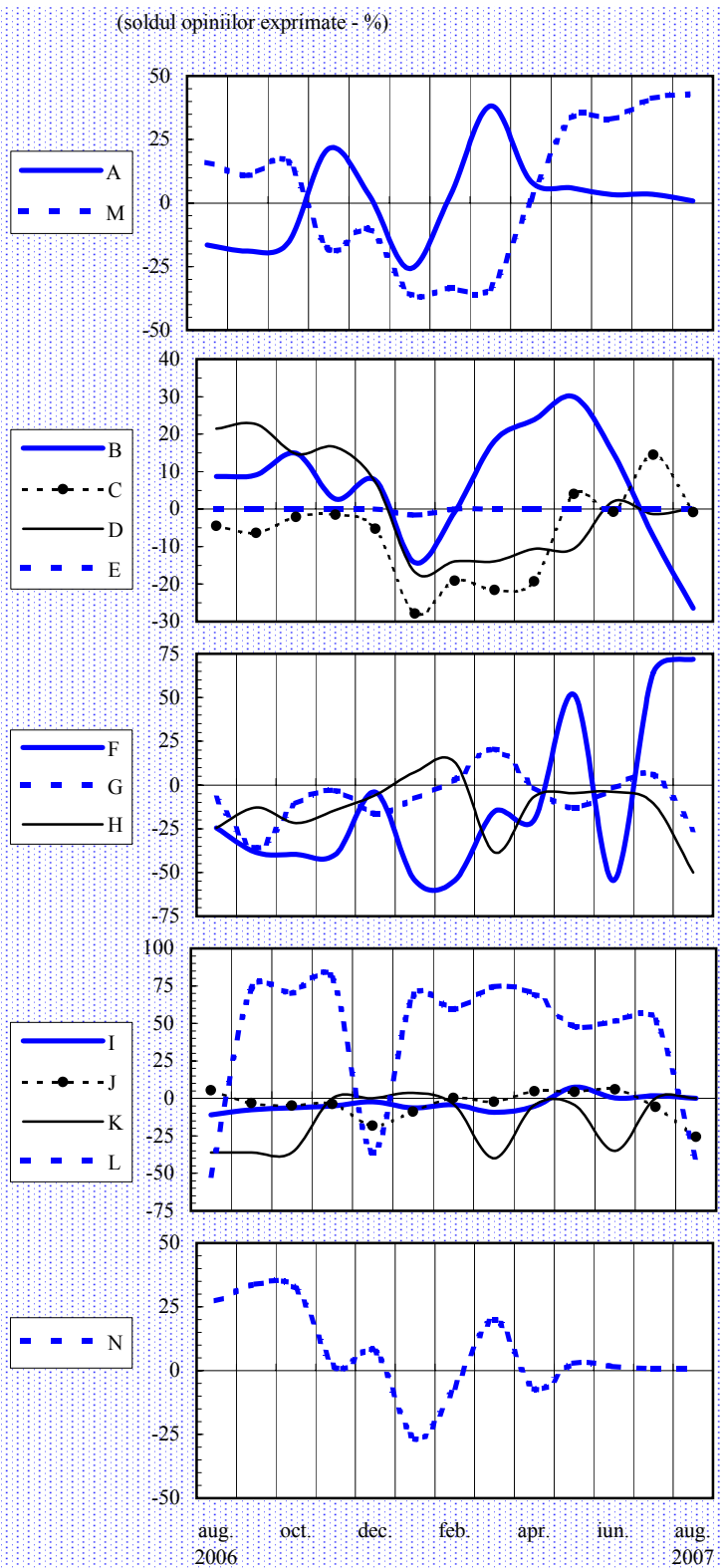
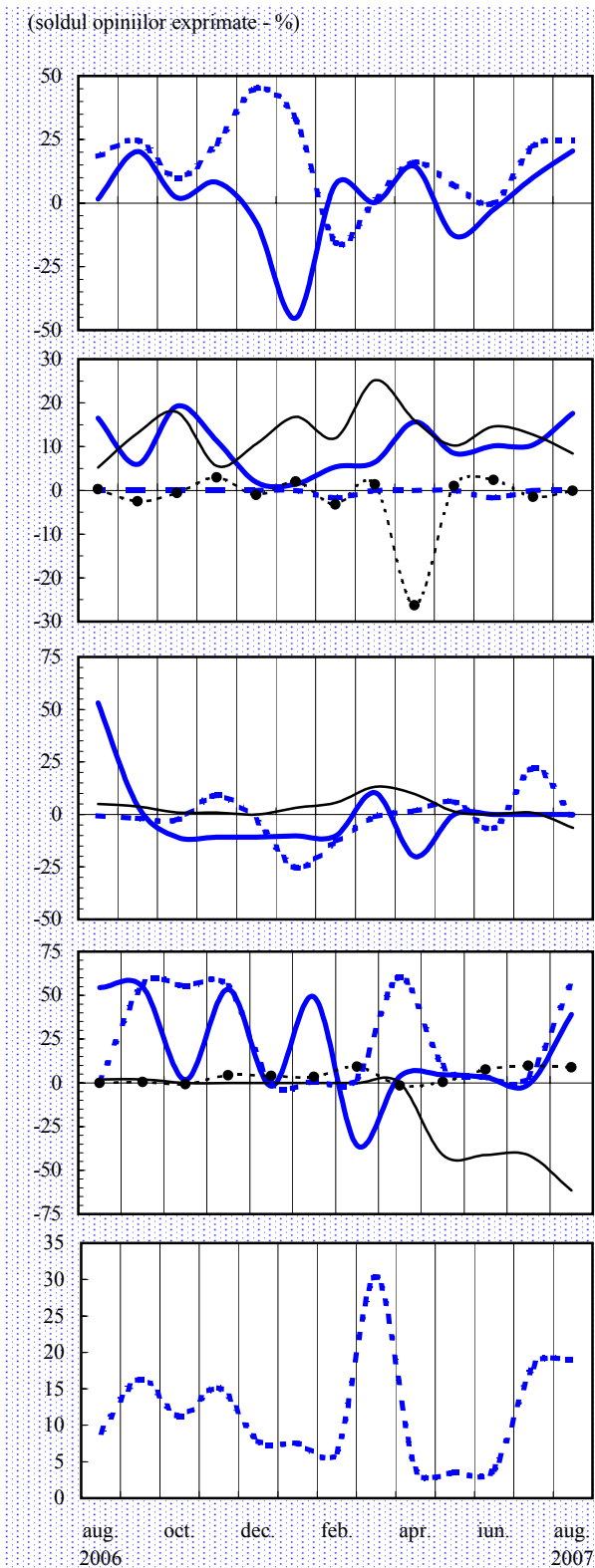
Tendința preconizată a producției



Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

**Tendința prețurilor de producție**

**Evaluarea stocurilor de produse finite**



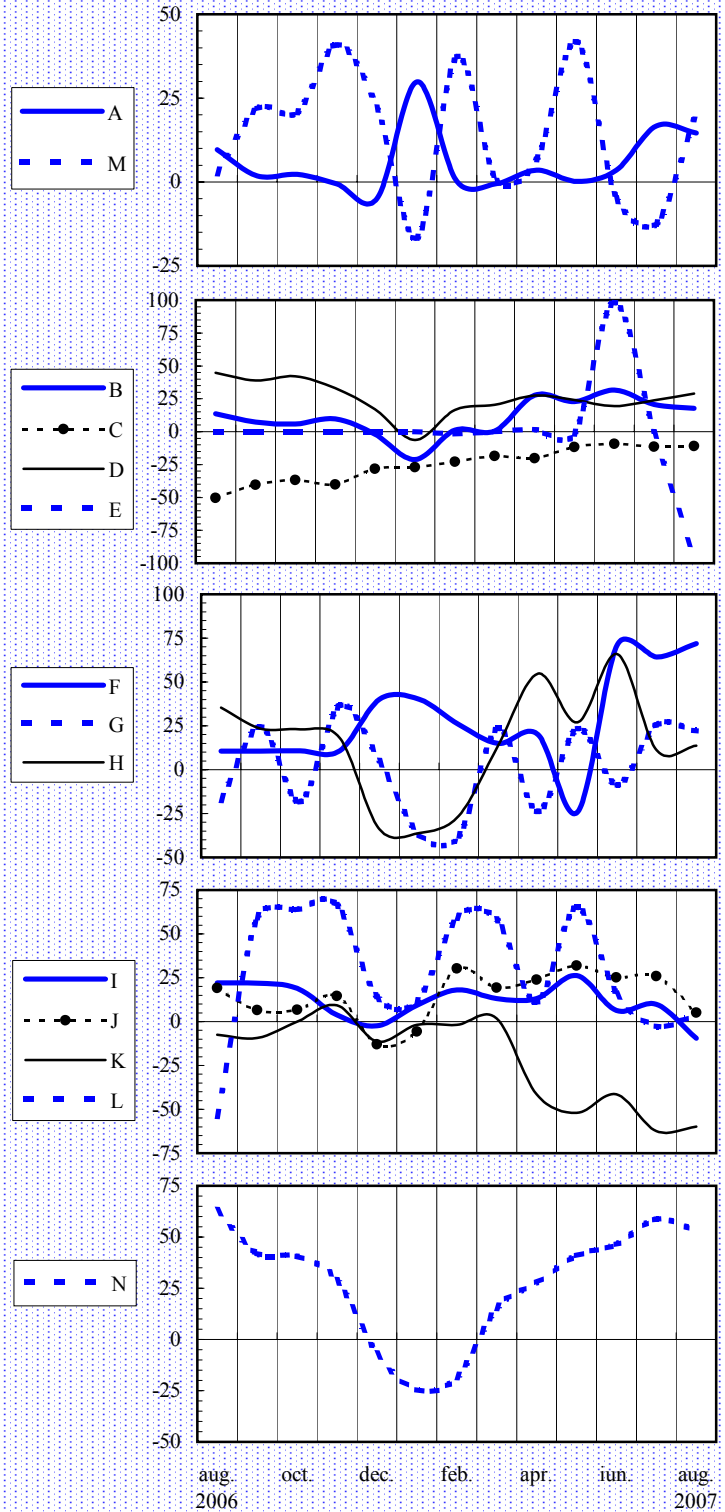
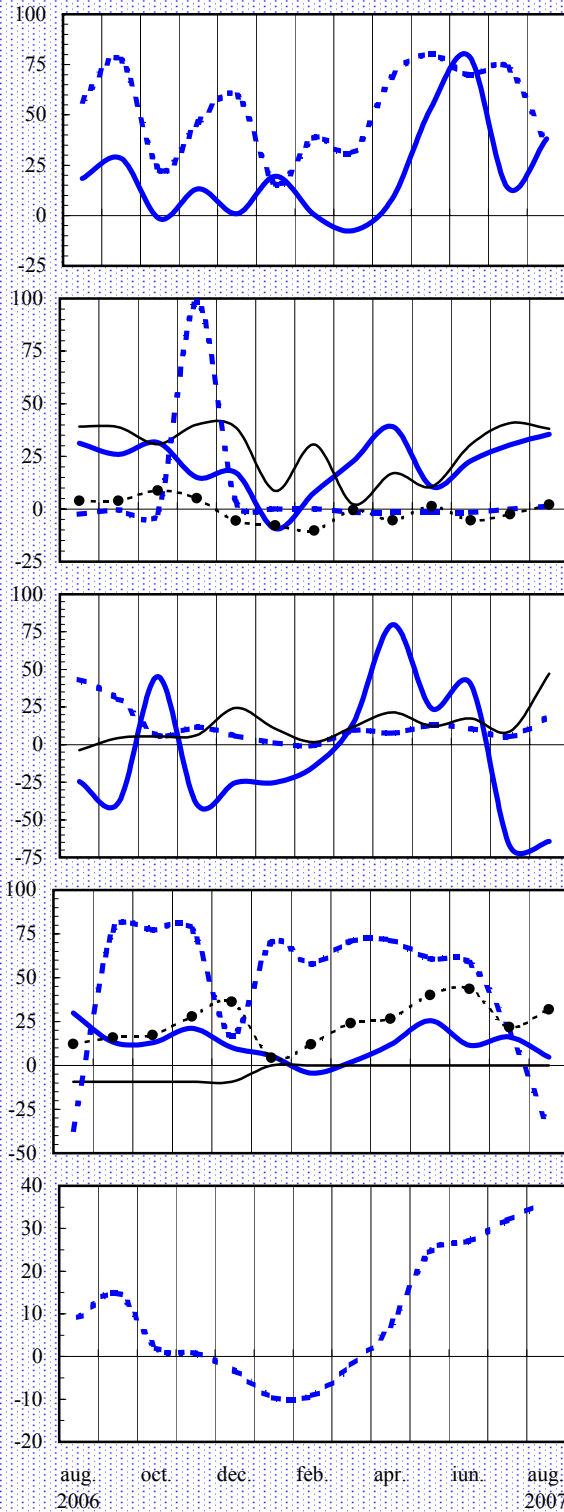
**Notă:** Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

(soldul opiniilor exprimate - %)

(soldul opiniilor exprimate - %)



Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

*Precizări metodologice*

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și se bazează pe un eșantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât și ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eșantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe o perioadă de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

**N o t ă**

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 20 august 2007.  
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale  
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de  
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.  
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări  
este permisă numai cu indicarea sursei.  
internet: <http://www.bnro.ro>*